

Årsmelding for Stipendiatororganisasjonene i Norge (SiN) for arbeidsåret 2004

Styret har i 2004 hatt denne sammensetningen:

leder: Lars Julius Halvorsen (Stipendiatane ved Høgskolen i Volda)

styrerepresentanter:

Kurt Aasly (DION)

Shuo-Wang Qiao (UiODoc) (kasserer)

Jon Erland Lervik (DSS - BI)

vararepresentanter:

Wim Lekens (SIFUB)

Ingunn H Lysø (DION)

Ole Gunnar Støen (FODOS)

Andre ordinære årsmøte

Det andre ordinære årsmøte for Stipendiatororganisasjonene i Norge ble avholdt 31. januar – 1. februar 2004 på Norges Landbrukshøyskole, Ås. Følgende organisasjoner var representert:

Stipendiatforeningen ved Universitetet i Oslo (UiODoc)

Stipendiatenes interesseorganisasjon ved Universitetet i Bergen (SIFUB)

Doktorgradskandidatenes interesseorganisasjon ved NTNU (DION)

Forum for Doctoral Students (FODOS) (ved NLH)

Doktorgradskandidatenes interesseorganisasjon ved veterinærmiljøene (DIOV).

Stipendiatane – organisasjonen for stipendiatar i Volda (Stipendiatane)

Doctoral Students Society (DSS) (ved BI)

Det var ingen representanter fra StiTø (Stipendiatene ved UiTø).

Vedtektsendring

På møtet ble det vedtatt følgende endringer i vedtektene for organisasjonen:

Ny §3.1 Medlemskap, lyder:

Som medlemmer kan opptas lokale interesseorganisasjoner for doktorgradsstipendiater og post.doc.-stipendiater ved norske universiteter og høyskoler eller andre arbeidsplasser.

Ny §5.2 Valg og avstemming, lyder:

Medlemsorganisasjoner som representerer 100 eller flere stipendiatstillinger har 2 stemmer. De andre medlemsorganisasjonene har 1 stemme. Dersom kun en representant er til stede fra medlemsorganisasjoner med 2 stemmer har denne representanten begge stemmene.

Dermed er stemmefordelingen slik:

UiODoc: 2

DION: 2
SIFUB: 2
StiTØ: 2
FODOS: 2
DIOV: 1
Stipendiatane: 1 (var ikke stemmeberettiget for votering over vedtektsendringer)
DSS-BI: 1 (var ikke stemmeberettiget for votering over vedtektsendringer)

Nye medlemmer

Stipendiatane – organisasjonen for stipendiatar i Volda (Stipendiatane) og Doctoral Student Society (DSS) ved BI ble tatt opp som medlemsorganisasjoner med 1 stemme hver og begge fikk stemmer ved valg av nytt styre.

Arbeidsprogram

Det gamle styret hadde på grunnlag av gruppearbeidet, første dag av årsmøtet, satt opp følgende program for det nye styret. Programmet ble godkjent av årsmøtet:

1. Arbeidsform

- Styret tar løpende beslutninger på vegne av SiN
- Lager arbeidsplan samt etablerer rutiner for innmelding av saker
- Fortsetter med jevnlig nyhetsbrev
- Ønskelig med nye seminarer a la "Isegran" hver høst
- Kan opprette arbeidsgrupper ved å supplere styret i spesifikke saker

2. Saker

- Lønns- og arbeidsvilkår
- Driftsmidler
- Videre karrieremuligheter
- 4-årige stillinger
- Arbeidsmiljøundersøkelse blant stipendiater

Styrets arbeid

Styret har i 2004 forsøkt å følge opp programmet som ble vedtatt av årsmøtet og føler at vi har til dels lyktes med dette. Det ble i løpet av 2004 holdt tre styremøter og ett er planlagt i forkant av seminar/årsmøte ved NTNU i 11.-13. februar 2005. Et planlagt styremøte i forbindelse med Isegran-seminaret ble dessverre avlyst på grunn av sykdom. Det har blitt sendt ut tre nyhetsbrev fra styret med orientering om pågående og avsluttede aktiviteter.

1. Seminarer med støtte fra UFD

Da det nye styret startet sitt arbeid lå det allerede inne en søknad fra det gamle styret til UFD om støtte til arrangement av to seminarer i løpet av 2004. Denne søknaden ble innvilget og SiN fikk kr 50 000,- i støtte fra UFD. I henhold til søknaden ble det i styrets arbeidsperiode planlagt to seminarer, det første gikk av stabelen i oktober 2004 og det andre vil finne sted i forbindelse med organisasjonens årsmøte i februar 2005.

Seminar med tittelen "Overgangen til PhD, erfaringer så langt", ble arrangert på Isegran, Fredrikstad 21. – 23. oktober 2004. Til sammen sju personer var til stede.

Seminar med tittelen "Muligheter etter avlagt doktorgrad" vil bli arrangert i Trondheim, 11. – 13. februar i forbindelse med årsmøtet.

2. Høringsuttalelser

"Godkjenning av utenlandsk doktorgrad", NOKUT (Norsk Organ for Kvalitet i Utdanningen) inviterte SiN til å uttale seg om kriteriene for godkjenning av utenlandsk doktorgrad. Styret sendte ut høringskrivet for kommentarer fra medlemsorganisasjonene. Tilbakemeldingen fra medlemsorganisasjonene var sparsom.

DION, med innspill fra SiN - styret, forfattet høringsuttalelse på vegne av SiN i forbindelse med Forskningsmeldingen.

3. Oppstartspærm

I forbindelse med seminaret på Isegran i september ble det satt i gang arbeid med velkomstspærm for nye doktorgrads stipendiater. I plenum ble publikumet, formatet og omtrentlig omfang til denne permen bestemt. Deretter utdypet man videre de forskjellige delpunktene basert på et stikkordsmessig utkast fra Shuo- Wang Qiao. Disse emnene ble til slutt fordelt på de tilstedeværende medlemsorganisasjonene for slutføring av et fullstendig utkast til behandling på årsmøte.

4. Arbeidsmiljøundersøkelse

SiN har tatt et initiativ for å kartlegge stipendiaters arbeidssituasjon, læringsmiljø og veiledningssituasjon. Dette er det behov for, både på lokalt og nasjonalt nivå for å evaluere og følge opp forskerutdanningen. Flere stipendiater og god gjennomstrømming er viktige satsningsområder i norsk forskningspolitikk. Dette er også viktig for å forbedre stipendiaters arbeidssituasjon gjennom forbedringsarbeid på det enkelte lærested. Enkelte læresteder har kommet langt med dette, og vi ønsker å bygge videre på dette for å få til et felles nasjonalt system for kartlegging.

I den sammenhengen har Jon Erland og Lars vært i kontakt med Universitets- og Høgskolerådet (UHR) og Norsk institutt for forskning på utdanning (NIFU). Sistnevnte stilte seg positive til initiativet, men mangler finansiering. SiN og NIFU ønsket å forfatte en søknad om midler til en slik undersøkelse fra Forskningsrådet (NFR) i samarbeid med UHR. Sistnevnte stilte seg avvisende til å delta i en slik søknad. Begrunnelsen var at en Europeisk arbeidsmiljøundersøkelse for ansatte i universitets og høyskolesektoren er planlagt. De mente også at SiNs engasjement i en slik undersøkelse innebar en rolleblanding. Styret er ikke enige i denne vurderingen. Vår rolle var tenkt begrenset til å få i gang selve undersøkelsen og overlate den faglige gjennomføringen til NIFU.

5. Eurodoc

Lars Halvorsen og Shuo- Wang Qiao deltok på Eurodoc's årsmøte i Aten 19-21 mars. Shuo- Wang deltok også på konferansen "The Europe of Knowledge 2020 – A vision for university based research and innovation" på vegne av Eurodoc/SiN i Liege, Belgia, 26.-28.4. SiN ble også invitert til å delta konferansen "Doctoral programmes for the European Knowledge Society" i Salzburg, Østerrike 2.-5.2.2005, men dessverre var det ingen i organisasjonen som hadde anledning til å dra.

6. NORFA Konferanse på Nordisk-Baltisk samarbeid om forskerutdanning

Nordisk Forskerutdanningsakademi arrangerte en konferanse i Riga i mai, og Jon Erland Lervik representerte SiN. Seminaret utforsket ulike modeller for nordisk-baltisk samarbeid i

forskerutdanning, bl.a. felles nasjonale/internasjonale forskerskoler i kursdelen, eller f.eks. bilateralt samarbeid mellom nordiske og baltiske/russiske universiteter med mål om doble grader på sikt.

7. Eksterne seminarer

Fagseminar om Kvalitetsreformen arrangert av UFD 12. februar

Shuo-Wang representerte SiN på dette seminaret. Hovedtema for møtet var erfaringer etter ½ år med Kvalitetsreformen. Det var mange deltagere på møtet som uttrykte misnøye/bekymring over at de faste vitenskapelige personalet bruker mere tid på undervisning og dermed mindre tid på forskning som følge av reformen. Shuo-Wang poengterte da en god løsning på dette problemet vil være å engasjere enda flere stipendiater i 4 årlige stillinger med undervisningsplikt. De fleste fremmøtte, inkludert Clemet og Haugstad syntes det var en god idé, så får vi se om det skjer noe konkret.

Internasjonalisering av forskning arrangert av UFD 27 april

Jon Erland Lervik deltok på seminar om internasjonalisering av forskningen arrangert av Utdannings- og Forskningsdepartementet 27. april 2004. Flere forskere og byråkrater som fremhevet Norden som en viktig hjemmebase og som centre of excellence i global sammenheng. I mange fagområder er norske miljøer for små til å ha gjennomslagskraft internasjonalt. På noen områder har man lyktes å etablere nordiske forskermiljøer og fellesprosjekter, av og til med støtte fra Norfa, av og til spontant. Men det er mange administrative hindre for å etablere nordiske fellesarenaer. I mange tilfeller blir disse for store og for dyre til NFR å kunne støtte de. Norfa som tverrnordisk organisasjon har begrensede midler, og det er arbeidskrevende å etablere prosjekter som støttes av flere nasjonale bevilgende institusjoner, for eksempel både NFR og vetenskapsrådet i Sverige med flere.

Konferanse i forbindelse med forskningsmeldingen, 22. september

Lars representerte SiN på en konferanse i regi av UFD i forbindelse med forskningsmeldingen. Innlederpanelet var topptungt med blant annet statsrådene Kristin Clemet og Børge Brende i tillegg til generalsekretæren i Nordisk ministerråd Per Unckel. Et bredt spekter av forsknings- Norge var representert på konferansen. Blant temaene som ble tatt opp var forskningspolitiske utfordringer for Norge i et internasjonalt perspektiv, tettere samarbeid mellom akademia og næringsliv, forholdet mellom universitets og høyskolesektoren og forskningsinstituttsektoren, samt avveininger mellom næringsrettet forskning og grunnforskning.

"Venner eller fiender- om forholdet mellom Universitets- og høyskolesektorene og instituttsektoren" 21. september

Lars representerte SiN på frokostmøte i regi av Forskerforbundet. Møtet omhandlet endringer i forholdet mellom forskningsinstituttene og utdanningsinstitusjonene i lys av nasjonale endringer og internasjonalisering av forskningsindustrien med påfølgende økt konkurranse.

Kurs for stipendiater ved UiO 20. oktober

Kurset var i regi av forskerforbundet avdeling UiO og omhandlet stipendiaters rettigheter og generelle arbeidssituasjon ved UiO. Lars og Shuo-Wang var foredragsholdere under kurset.

Det årlige Forskningsseminaret arrangert av Forskerforbundet 9. november

Shuo-Wang deltok. Temaet for årets seminar var internasjonalisering av utdanning og forskning, med henblikk på Bologna prosessen. Det var over 300 deltagere og flere eminente foredragsholdere, blant annet Kristin Clemet.

8. Styrets vurdering av arbeidsform og resultater 2004

Lønns og arbeidsvilkår ble utpekt som en prioritert sak på årsmøtet i 2004. Styret har lagt ned mye arbeid på dette området. Nasjonalt har vi jobbet opp mot Forskerforbundet og Tekna i forbindelse med årets lønnsforhandlinger. SiN har også deltatt på flere møter og konferanser samt deltatt på kurs som foredragsholder i Forskerforbundet. Vi har ikke konkrete resultater å vise til, men har bygget opp et godt forhold til Forskerforbundet.

SiN har også besvart en rekke henvendelser fra stipendiater i forbindelse med lønnsforhandlingen og andre spørsmål. Vår erfaring er at stipendiater generelt har lite kunnskaper om rettighetene sine. Informasjonsarbeid bør derfor prioriteres fremover.

Driftsmidler er en relatert sak som også ble prioritert av forrige årsmøte. SiN har i denne sammenhengen videreført forrige styres kontakt med UFD. Vi har ikke oppnådd noe vesentlig på dette området.

Videre karrieremuligheter har også vært et prioritert tema. Arrangementet på Isegran omhandlet relevante temaer, og seminaret i Trondheim har dette som hovedtema. Ellers er dette en sak som vi har frontet ovenfor UFD i høringsuttalelser og forsøkt å påvirke fremme gjennom fagforeningene.

Å øke andelen fire- årige stillinger virker som en vanskelig sak. Vi ser stadige tendenser til at PhD kandidater blir behandlet som studenter. En slik trend forsterkes av Norges tilnærming til europeisk utdanningsstandard gjennom Bologna prosessen. I de fleste europeiske land er doktorgradskandidater studenter.

Styret har lagt ned en stor innsats i å få i gang en nasjonal arbeidsmiljøundersøkelse. Dette har hittil strandet på UHRs motvilje til å være med på å utforme en søknad. Samtidig har NIFU vist stor interesse for å samarbeide med SiN i denne og andre sammenhenger. NIFU har også tilbudt seg å ta inn enkeltspørsmål for SiN i undersøkelser de likevel skal gjennomføre. Det avtroppende styret anbefaler det kommende styret å videreføre dialogen med NIFU på dette området.

Når det gjelder arbeidsformen til styret har denne fungert relativt godt med to viktige unntak. Vi hadde ambisjoner om å trekke medlemsorganisasjonene med i større grad enn vi har lyktes med. Forsøket vårt med å opprette arbeidsgrupper har ikke vært noen ubetinget suksess. Vi har heller ikke vært spesielt aktive i mediebildet. Styret i 2003 var langt mer aktive på den fronten. Sett i ettertid burde dette kanskje vært sterkere prioritert. Det påtroppende styre oppfordres derfor til å være mer aktive på dette området.

Totalt sett er styret likevel av den oppfatning at det har utrettet mye i sin periode i forhold til tilgjengelige ressurser.